

Koesoitto onnellisesti ohi: "MEILLÄ OLI HYVÄ PÄIVÄ TÄNÄÄN"

Teksti: Anu Karlson

Kilpailuissa jotkut menestyvät, toiset eivät. Eivät kaikki välitä varsinaisiin musiikkikilpailuihin edes osallistua. Mutta on yksi kilpailu, jonka jokainen orkesterissa vakituksena soittava muusikko on kerran voittanut. Se on koesoitto.

Mikko Moilanen ja Eero Ignatius halailevat toisiaan, kun koesoitton tulokset on julistettu. Molemmat viimeiselle kierrokselle päässeet saivat paikan: Moilanen äänenjohtajan ja Ignatius häneltä vapautuneen tuttisoihtajan paikan.

Helsingin kaupunginorkesteri julisti kontrabasson äänenjohtajan toimen haettavaksi maaliskuun 23. päivään mennessä. Koesoitto pidettiin huhtikuun 17. päivänä, ja seitsemästatoista ilmoittautuneesta yhdeksän ilmestyi paikalle. *No show*-hakijat ovat orkesterin hallintoväen ikuinen riesa. Etenkään ulkomaalaiset eivät vaivaudu ilmoittamaan pois jäämisestään etukäteen.

Soitto sujui pitkälti ennakkosuunnitelmien mukaan. Puoli kolmen maissa iltapäivällä päästiin aloittamaan, ja ensimmäinen kierros oli tunnissa ohi. Toiselle kierrokselle valittiin soittajista neljä. Sitten tarvittiin vielä kolmas kierros, jolla oli määrä tehdä valinta kahden parhaan välillä. Viimeisen kierroksen ratkaisua voidaan pitää onnellisena. Paikan sai HKO:n oma soittaja Mikko Moilanen, 28, ja kuten tapana on, täten vapaaksi jäävä tuttisoihtajan paikka täytettiin samalla koesoitolla. Sen sai kakkoseksi päässyt Eero Ignatius, 21.

KIMMO TÄHTINEN

Koulunpenkiltä orkesteriin

Mikko Moilanen oli vielä Helsingin konservatorion opiskelija, tosin pyrkinyt ja päässyt Sibelius-Akatemiaan, kun hän kävi ensimmäisessä koesoitossaan. Se oli juuri Helsingin kaupunginorkesterin kontrabasson soittajan

toimen haku, ja hän tuli samantien valituksi. Hän oli silloin 21-vuotias.

Mielestään Mikko oli saanut koesoittoon hyvää valmennusta opettajaltaan **Jussi Javakselta**. "Javas pani minut esiintymään koko ajan, hän painotti nimenomaan esiintymisten tärkeyttä valmen-

tautumisena koesoittoon."

Eero Ignatius on nyt samanikäinen kuin Mikko oli ensimmäisen paikan saadessaan. "Tässä on semmoinen hauska juttu vielä taustalla, että olemme molemmat Oulusta, alun perin samalta opettajalta, **Juha Nääpältä**, ja tässä kävi niin, että

”Klassisen puolen kontrabasistille orkesteripaikka on välttämättömyys.”

perin Mikon paikan.”

Eeronkin ura on ollut nopea, sillä hän on käynyt koesoitossa vain kerran aikaisemmin. ”Pari vuotta sitten olin Tampereella ja pääsin toiselle kierrokselle. Lopulta lautakunta kuitenkin päätti, että ketään ei valita. Olimme aika nuoria kaikki; meidät lähetettiin kotiin kasvamaan.”

Koesoitto on totinen paikka

Kumpikin nuorukainen myöntää, että koesoitto on jännittävämpi tilanne kuin mikään muu julkinen esiintyminen. Siinähan on leivästä kysymys.

”Klassisen puolen kontrabasistille orkesteripaikka on välttämättömyys, jos aikoo soittamalla elää”, Mikko Moilanen summaa. ”Tilanteena se on sellainen, että vaikka olisi kuinka hyvin valmistautunut, kaikkea ei voi ennakoida. Voi tapahtua ihan mitä tahansa. Aivan huikeita soittajia putoaa ensimmäiseltä kierrokselta, se on tosi raadollista touhua.”

Miltä tuntuu sermin takana soittaminen? Ensimmäinen kierroshan soitettiin näkymättömissä.

Eero arvioi, että hänelle sermin takaa soittaminen on luonteva tapa lämmitellä soittokisan aluksi. ”Kun näet keitä siellä istuu, se herättää väijäämättä ajatuksia. Jo se vaikuttaa, että näkee yleisön. Jos sitä ei näe, sen voi unohtaa”, hän pohtii.

”Toisaalta on se vähän hassuakin. Kyllä minusta oli mukava jatkossa nähdä, että siellä on tosiaan ihmisiä kuuntelemassa.”

Mikon mielestä näkymättömissä soittaminen korostaa ensimmäisen kierroksen luonnetta jonkinlaisena esikierroksena. ”Harmittaisi ihan hirveästi, jos jäisi ekalle kierrokselle, kun on tehnyt hirveästi töitä. Mutta se on pelin henki, että osa porukasta jää, vaikka se on ihan kamalaa.”

Eero on, niin kuin hänen ikäisensä yleensäkin, vielä opiskelija. Hän opiskelee ammattikorkeakoulu Stadiassa. ”Tämmöiset kokemukset tietysti kasvattavat, ja kun vielä kävi näin hyvin, siitä ei voi muuta kuin olla kiitollinen. Että asiat sillä tavalla lokahtavat kohdalleen...”

Itsensä kanssa kamppailemista

Toisen kierroksen mielentilaansa Mikko kuvaa ”ehkä hieman hämmentyneeksi” siitä, että oli päässyt näin pitkälle, toisaalta entistä vahvemman kilpailuvietin elähdyttämäksi. Eerolle tuli 1. kierroksen jälkeen helpottunut, ehkä jopa vapautunut olo. ”Se on kuin osoitus siitä, että kyllä tässä touhussa jotain pointtia on. Se tavallaan toi siihen sopivaa rentoutta; että antaa mennä tällä meiningillä vaan; että ei tässä mitään niin rankkaa menetettävää ole.

Molemmat pojat vakuuttavat tulleen ennen kaikkea soittamaan oman tasonsa mukaisesti, tavoitteena, että on itse tyytyväinen.

”Itsensä kanssa kamppailemista tämä on”, jatkaa Eero. ”Kun sen ekan kierroksen ylittää, se

”Tämä ei ole mikään piperrysoitin.”

antaa lisävirtaa. Vaikka päivä on jo pitkällä ja verensokeri alkaa heittää ja tekee mieli päästä tiputukseen ... niin kyllä siitä silti voimaa saa.”

Mikolla oli sellainen ongelma, että hänellä oli vasen käsi liikarasituksesta kipeänä. ”Oikeastaan kaikki ylimääräinen energia meni tarpeellisen sisun nostattamiseen.”

Kontrabassoa keksittäessä ergonomia ei ole todellakaan ollut päällimmäisenä huolena. Koko soitin varmaan kiellettäisiin, jos se nyt keksittäisiin.

”Tämä ei ole mikään piperrysoitin”, vahvistaa Mikko. ”Se on ihan fyysinen, se vaatii voimaa. Sitä ergonomiaa täytyy etsiä omasta kropasta, ja siinä voi sitten käydä sellaisia vahinkoja, että käsi menee nuuskaksi.”

”Kyllä kannattaa harjoittaa kohtuutta”, Eero säestää. ”Jos vähänkin tuntuu puutumista tai kipua, kyllä siinä vaiheessa täytyy miettiä, olisiko tauon paikka. Kehoa täytyy kuunnella, on tämä sen verran fyysistä touhua.”

Opettaja kannustajana

Eero kertoo, että hän on opettajansa **Juho Martikaisen** opastuk-

sella ja täydessä yhteisymmärryksessä tämän kanssa alusta asti tähdännyt koesoittoon. ”Minulla on ollut tässä mielessä voimakasta taustatukea, täytyy siitä kiittää opettajaa tosi paljon.”

Opettajan kannustava asenne on Eeron mielestä siksikin tärkeä, että opettaja osaa ulkopuolelta paremmin nähdä, missä mennään ja mihin oppilas kussakin opintojensa vaiheessa pystyy. ”Kun stemmat tulivat luukusta, ruvettiin niitä systemaattisesti käymään läpi.”

”Olisi tehnyt hyvää minullekin”, Mikko haikailee. ”Ne stemmat olivat kyllä älyttömän vaikeita. Siinä oli Straussin *Heldenlebeniä* esimerkiksi. Se on megatason juttu vaikeusasteeltaan; siinä olisi toivonut sitä käyrätorven soittajaa viereensä istumaan.”

Molemmat pojat tähdentävät kuitenkin, että orkesterimusiikon ammatti opitaan vasta ammattiorkesterissa työskentelemällä.

”Stemmasoitto on niin eri juttu kuin soolosoitto” Eero pohtii. ”Ja tähän hommaan liittyy tietysti suuri määrä myös ulkomusiikillisia asioita, joita ei opi missään oppilaitoksessa – esimerkiksi kova työtahti. Orkesterit ovat pullollaan hienoja muusikoita ja kapellimestareita, joilta on nuorella soittajalla kasapäin opittavaa.”

”Eikä Sibelius-Akatemia vielä näe tärkeänä kouluttamista varsinaiseen orkesteriammattiin”, harmittelee Mikko.

Taitoa ja onnea

”Kyllä on tullut öitä nukuttua huonosti ja paljon pähkäilyä”, Eero kuvailee jännittämistään. ”Mutta sen vain voi tehdä tässä ajassa minkä pystyy, ja näköjään se nyt sitten tuotti hedelmää.”

”Meillä oli hyvä päivä tänään”, myöntää Mikko. ”Huomenna olisi voinut olla toisin.”

”Nimenomaan. Sekin täytyy pitää mielessä. Että tänään sai vaan ladattua.”

”Tarvitaan taitoa, mutta sitten tarvitaan oikeasti myös onnea”, Mikko summaa.

Keskustelemme siitä, että koesoitossa menestyminen saat-

taa olla myös tyyppikysymys. Suomessa ja useimmissa muusakin maissa vallitseva koesoittoikäntö edellyttää valituksi tulevalta aika korkean tason solistista valmiutta. Siinä kisassa taitavakin soittaja, joka voisi olla hyvä orkesterimusiikko mutta joka koesoitossa aina hermoilee, ei pärjää.

”Esimerkiksi Englannissa muusikoita kutsutaan orkesteriin”, Mikko tietää. ”Ja paras mittarihan on panna kokelas istumaan stemmaan, ihan käytännössä. Eerokin on ollut meillä töissä, ja siksi me kollegat tunnemme jo hänen soittotyylinsä ja tiedämme, että hän sopii tähän ryhmään.”

Nopeat korvat

Mikä on orkesterimusiikon tärkein ominaisuus?

”Reaktionopeus”, vastaa Mikko hetkeäkään miettimättä. ”On oltaava nopeat korvat, mutta joskus täytyy käyttää myös silmiään. Esimerkiksi patarummun kanssa, kun alkaa pizzicato-jakso välittömästi rummuniskun jälkeen, täytyy katsoa milloin se nuija tulee alas.”

”Kyllä minäkin luulen, että monessa paikassa pärjää sillä, että yrittää vuorovaikuttaa ja muusisoida niin hyvin kuin ikinä pystyy.”

”Se on kamarimusiikkia, orkesterimusiikkikin pohjimmiltaan.”

Vielä pojat palaavat muistoiinsa kiitollisina Ouluun, yhteisiin lähtökohtiinsa ja yhteiseen opettajaan ja idoliin:

”Näpäältä saimme hyvät eväät terveille kehitykselle ja siten mahdollisuuden kehittää itseämme loputtomiin. Ja elämähän tämä vain on. Kaikki pitäisi yrittää tehdä itselleen helpoksi, ei liikaa monimutkaistaa asioita. Liiaasta funtsimisesta on vain haittaa.”